

STAND VAN ZAKEN HANDHAVING CASUS VAN DE GROEP BUNSCHOTEN

PS2022MM17

DATUM 10-05-2022
VAN Wim Coopmans
AAN Provinciale Staten
TELEFOONNUMMER +31654661442
TEAM MIL

Voorgeschiedenis

In 2020 heeft GS een aangevraagde omgevingsvergunning geweigerd en de bestaande omgevingsvergunningen milieu van het bedrijf A. van de Groep BV uit Bunschoten ingetrokken. GS heeft dit besluit genomen op grond van een Bibob-toets omdat hieruit bleek dat er ernstig gevaar bestond dat de vergunningen gebruikt zouden worden om geld afkomstig van strafbare feiten te investeren en om strafbare feiten te plegen.

In maart 2021 besliste de bestuursrechter van de rechtbank Midden-Nederland dat de provincie Utrecht de omgevingsvergunningen mocht intrekken. In februari 2022 oordeelde ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs) in hoger beroep dat de provincie de vergunningen terecht had ingetrokken. Hierbij werd aangegeven dat het voorkomen van strafbare feiten zwaarder weegt dan het voortbestaan van de biogascentrale.

Juridische situatie

Door het bedrijf worden op meerdere adressen op het industrieterrein Zuidwenk in Bunschoten-Spakenburg bedrijfsactiviteiten uitgevoerd die bestaan uit biovergisting in twee vergistingsinstallaties, het invriezen en verwerken van visafval en zeevishandel. Daarvoor maakt het bedrijf gebruik van eigen vrachtwagens voor transport van grondstoffen en producten.

De omgevingsvergunningen milieu zijn nu definitief ingetrokken. Dit betekent het volgende:

- Het bedrijf is op dit moment zonder vergunning in bedrijf. Alle vergunningplichtige activiteiten mogen dus niet meer worden uitgevoerd. Dit is een overtreding van de Wabo (art. 2.1 lid 1 onder e).
- Veel activiteiten vallen echter onder algemene regels van het Activiteitenbesluit, waarvoor geen vergunningplicht geldt. Beëindiging van vergunningplichtige activiteiten betekent dan ook niet dat per definitie ALLE bedrijfsactiviteiten zouden moeten worden gestopt. Alleen vergunningplichtige activiteiten zoals de biovergisting en een aanwezige ammoniak-koelinstallatie zijn vergunningplichtig.
- De aanwezigheid van een biovergistingsinstallatie en visverwerkingsbedrijf zijn positief bestemd in het bestemmingsplan. De gebouwen zijn ook legaal aanwezig.
- Eerder al is aangetoond dat de milieu-inrichting bestaat uit de vergunde situatie op Haringweg 27 (biovergisting + visverwerking), een krattenwasserij op Haringweg 22, een technische dienst op Haringweg 6, een bedrijfsloods (inmiddels volledig afgebrand) op Haringweg 25 en een waterzuiveringsinstallatie op Groenweg 1, alle te Bunschoten-Spakenburg.

Voor het bevoegd gezag geldt een beginselplicht tot handhaven. Dat betekent dat er moet worden gehandhaafd op deze illegale situatie tenzij sprake is van 'bijzondere omstandigheden'. Daarvan is sprake als er een concreet zicht is op legalisatie of als handhaving onevenredig zou zijn. Door het bedrijf wordt in haar zienwijze op beide 'bijzondere omstandigheden' een beroep gedaan.

Op 7 april 2022 (verzonden 8 april 2022) heeft de directeur van de RUD-Utrecht namens GS een last onder dwangsom opgelegd aan VdG waarin twee deellasten zijn opgenomen:

- Last 1: VdG dient de ontvangst van materiaal dat aan het bedrijf van buiten de inrichting wordt geleverd of dat zij zelf aanvoert en dat bedoeld is als grondstof voor de biovergistingsinstallatie te staken en gestaakt te houden. Indien niet uiterlijk binnen 14 dagen na dagtekening van het besluit inhoudende oplegging van een last onder dwangsom wordt voldaan aan Last 1 verbeurt VdG een dwangsom van € 25.000,- per kalenderdag met een maximum van € 500.000.
- Last 2: VdG dient de biovergistingsinstallatie alsook de biogasinstallatie stil te leggen en te houden. Indien niet uiterlijk binnen 30 dagen na dagtekening van het besluit inhoudende oplegging van een last onder dwangsom wordt voldaan aan Last 2 verbeurt VdG een dwangsom van € 70.000,- per kalenderdag met een maximum van € 700.000,--.

VdG heeft tegen dit besluit bezwaar gemaakt en heeft de Voorzieningenrechter om schorsing van dit besluit gevraagd. Dit schorsingsverzoek is op 20 april 2022 door de voorzieningenrechter afgewezen. Wel is een week extra tijd gegeven om leveranciers van vergistingsmateriaal tijdig te kunnen informeren.

Over deze uitspraak is door de rechtbank Midden-Nederland het volgende persbericht gepubliceerd: <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Midden-Nederland/Nieuws/Paginas/Biogascentrale-Bunschoten-in-overtreding-provincie-Utrecht-mocht-lasten-onder-dwangsom-opleggen.aspx>

Stand van zaken

De aanpak van deze casus wordt nauw afgestemd met de andere betrokken instanties zoals de gemeente en het waterschap, ieder vanuit haar eigen verantwoordelijkheid.

Tijdens een controle op 28 april 2022 is geconstateerd dat de inname van vergistingsmateriaal door VdG op 26 april is gestopt en dat daarmee aan de hiervoor genoemde last 1 is voldaan. Het vergistingsmateriaal dat voorheen werd geleverd aan VdG wordt nu aan een ander bevoegd bedrijf geleverd.

Op 8 mei 2022 zijn om 23.59 uur de vergistingsinstallatie en de gasinstallatie (waar het gewonnen gas geschikt wordt gemaakt voor levering aan het gasbedrijf) stilgezet. Daarmee is voldaan aan de last 2.

Een biovergistingsinstallatie bevat bacteriën die langzaam (maar zeker) stoppen met produceren van gas als zij geen voeding meer krijgen. Dat betekent dat de installatie over een aantal weken volledig zal zijn uitgewerkt. Tot die tijd wordt er nog wel, in steeds mindere mate, gas geproduceerd. Dat gas wordt afgefakkeld. Dit affakkelen is voor de omwonenden niet merkbaar. Omwonenden worden geïnformeerd over de stand van zaken.

Voortbestaan van het bedrijf?

Door het bedrijf worden diverse acties ondernomen om te kunnen voortbestaan. Dit betreft onder andere:

- Er vindt een splitsing plaats tussen de biovergisting en de overige bedrijfsactiviteiten. Hiervoor is al sprake van verschillende ondernemingen en het bedrijf geeft aan het zowel juridisch als feitelijk te splitsen. Dit heeft tot nu toe echter nog onvoldoende plaatsgevonden.
- Het bedrijf geeft aan nieuwe vergunningen aan te vragen. Deze zullen dan worden getoetst op de inhoud en op Bibob. Hierbij kan de betrokkenheid van bepaalde personen als feitelijk leidinggevend weer een rol spelen.
- Het bedrijf heeft aangegeven dat zij in onderhandeling is met een potentiële koper voor de biovergisting. Dit heeft tot nu toe echter nog niet geleid tot concrete resultaten. Een nieuwe eigenaar kan een nieuwe vergunning voor de biovergisting aanvragen. Dit vergt een uitgebreide voorbereidingsprocedure (doorlooptijd maximaal 6 maanden) en een nieuwe Bibob-toets.
- Als de biovergisting wordt afgescheiden van de overige bedrijfsactiviteiten (door stilleggen ervan en/of door verkoop) komen de overige bedrijfsactiviteiten onder bevoegd gezag van de gemeente te vallen.